

Podsumowanie

**przebiegu i wyników konsultacji społecznych Prognozy
oddziaływania na środowisko projektu Strategii
Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Aglomeracji
Opolskiej 2021+**

Współfinansowane
przez Samorząd
Województwa
Opolskiego

aglomeracjaopolska

Wykonanie zamówienia jest finansowane w ramach zadania pn. „Finalizacja prac nad Strategią Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Aglomeracji Opolskiej 2021+” współfinansowanego z budżetu Województwa Opolskiego w ramach zadania publicznego DOKUMENTY STRATEGICZNE NGO na podstawie umowy nr BDO.614.30.6.2023 z dnia 22 września 2023 r.

Wprowadzenie

CEL SPRAWOZDANIA

Podstawowym celem niniejszego sprawozdania jest przedstawienie przebiegu oraz podsumowanie konsultacji społecznych **Prognozy oddziaływania na środowisko projektu Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Aglomeracji Opolskiej 2021+**. W ramach sprawozdania rozpatrywane są uwagi zgłaszane do Prognozy oddziaływania na środowisko.

Sprawozdanie z przebiegu i wyników konsultacji społecznych prognozy oddziaływania na środowisko projektu Strategii ZIT AO stanowi ujęcie zebranych w trakcie publicznej debaty uwag, opinii i postulatów, które następnie posłużyły do uzupełnienia i korekty Prognozy

Członkowie Stowarzyszenia Aglomeracja Opolska uzyskują niezbędne opinie i uzgodnienia w oparciu o obowiązujące przepisy prawa. Końcowym etapem konsultacji jest przyjęcie podsumowania z konsultacji społecznych zawierającego uzasadnienia dla dokonanych rozstrzygnięć w odniesieniu do zgłoszonych uwag, wniosków i opinii. Podsumowanie jest jawne i przekazane do publicznej wiadomości. Kwestie uzgodnione ze społeczeństwem i organami opiniującymi znajdują odzwierciedlenie w zapisach ostatecznej wersji prognozy oddziaływania na środowisko.

Proces konsultacji został zaplanowany w taki sposób, aby zapewnić odbiorcom konsultacji łatwy, powszechny i dogodny dostęp do informacji o prognozie oddziaływania na środowisko, jego treści, terminach spotkań, sposobach i miejscu przekazywania uwag i opinii oraz czasie trwania konsultacji.

PODSTAWA PRAWNA

W procesie organizacji i przeprowadzenia konsultacji społecznych uwzględniono przepisy ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r. poz. 1094)

HARMONOGRAM ORAZ FORMA ORGANIZACJI KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

Zaproszenie do udziału w konsultacjach prognozy umieszczono:

- na stronie internetowej Stowarzyszenia Aglomeracja Opolska,
- na tablicy ogłoszeń w Stowarzyszenia Aglomeracja Opolska i jednostek tworzących Stowarzyszenia.

Do udziału w konsultacjach zaproszono przedstawicieli władz Stowarzyszenia Aglomeracja Opolska, Rady doradczej do spraw Strategii ZIT AO 2021+, mieszkańców, instytucji nauki i kultury, jednostek naukowych, podmiotów społeczno-gospodarczych, biznesu oraz organizacji pozarządowych. Uczestnikami konsultacji społecznych Prognozy oddziaływania na środowisko projektu Strategii ZIT AO mogły być również między

innymi: inne gminy, zwłaszcza sąsiednie, niezależni eksperci, samorządy studenckie i studenci, osoby fizyczne.

O opinie do treści Prognozy wystąpiono do:

- Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu
- Opolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego

Konsultacje Prognozy Oddziaływania na Środowisko projektu Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Aglomeracji Opolskiej 2021+ trwały **od 15 listopada do 8 grudnia 2023 r.**

Ustalono następującą formę składania uwag, wniosków i opinii do Prognozy Oddziaływania na Środowisko projektu Strategii ZIT AO:

- za pomocą formularza elektronicznego na adres poczty elektronicznej przesłanego na adres biuro@ao.opole.pl,
- poprzez zgłoszenie uwag ustnie do protokołu w siedzibie Biura Stowarzyszenia Aglomeracja Opolska,
- pocztą tradycyjną na adres Biura Stowarzyszenia Aglomeracja Opolska.

PODSUMOWANIE Z PRZEBIEGU I WYNIKÓW KONSULTACJI

Niniejsze podsumowanie z przebiegu i wyników konsultacji społecznych Prognozy oddziaływania na środowisko projektu Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Aglomeracji Opolskiej 2021+ zostało opracowane zgodnie z art. 55 ust. 3 Ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r. poz. 1094) zgodnie z którym, do przyjętego dokumentu załącza się pisemne podsumowanie zawierające uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych, a także informację, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione:

- 1) ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko;
- 2) opinie właściwych organów, o których mowa w art. 57 i 58;
- 3) zgłoszone uwagi i wnioski;
- 4) wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone;
- 5) propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu.

Uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych

Na podstawie analizy przeprowadzonej w Prognozie oddziaływania na środowisko projektu Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Aglomeracji Opolskiej 2021+ stwierdzono, że skutki braku realizacji projektu postanowień zawartych w dokumencie mogą przynieść jedynie pozorne korzyści, zarówno w kontekście środowiskowym, jak również ekonomicznym i społecznym. Co więcej, potencjalne korzyści wynikające z braku realizacji postanowień dokumentu mogą mieć charakter wyłącznie chwilowy lub odnoszący się do perspektywy średnioterminowej. Zidentyfikowano negatywne skutki braku realizacji celów i kierunków działań ujętych w projekcie Strategii ZIT AO w obszarze środowiskowym (m.in. zagrożenie lub zubożenie zasobów środowiska); w obszarze społecznym (m.in. pogłębiający się problem dostępności do lokalnego rynku pracy, wykluczenie społeczne, wyludnianie się miasta i wsi); w obszarze ekonomicznym (m.in. zaburzenie spójności ekonomicznej, ograniczenie działalności przedsiębiorczej i innowacyjnej, dodatkowe koszty środowiskowe i społeczne). Wariant polegający na braku realizacji projektu Strategii ZIT AO jest niekorzystny środowiskowo, ekonomicznie i społecznie. Spowoduje on pogłębianie i utrwalenie problemów środowiskowych i społecznych na terenie Aglomeracji Opolskiej.

Analizując przedstawione potencjalne skutki realizacji projektu Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Aglomeracji Opolskiej 2021+ można stwierdzić, że jej realizacja będzie miała w przeważającej części pozytywny wpływ na środowisko. Działania zaproponowane w projektowanym dokumencie nie mają wskazanych szczegółowych informacji lokalizacyjnych, dokładnego zasięgu i umiejscowienia konkretnych działań (projektów) w przestrzeni, a także technologii, w jakich zostaną zrealizowane. Precyzyjne rozwiązania alternatywne powinny być wskazane na etapie procedury oddziaływania na środowisko poszczególnych projektów, w szczególności dla działań o najwyższym potencjalnym oddziaływaniu na środowisko.

Można jednak stwierdzić, że potencjalne skutki środowiskowe podejmowanych inwestycji będą uzależnione od chłonności środowiska oraz obecności w pobliżu miejsc inwestycji obszarów wrażliwych. Istotne będzie zatem dokładne rozpoznanie tych warunków na etapie przygotowania poszczególnych inwestycji i rozważać warianty alternatywne w taki sposób, aby wybrać ten, który w najmniejszym stopniu będzie negatywnie oddziaływać na środowisko.

1) Ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko

Projekt Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Aglomeracji Opolskiej 2021+ to dokumenty szczebla ponadlokalnego, który nakreśla ramy realizacji zintegrowanych inwestycji terytorialnych na terenie Aglomeracji Opolskiej. Struktura projektu Strategii ZIT AO obejmuje wizję i misję rozwoju oraz następujące cele strategiczne:

- I. Zielona Aglomeracja Opolska - adaptacja do zmian klimatu i poprawa jakości środowiska

- II. Dostępna Aglomeracja Opolska - ekologiczny transport i zrównoważona mobilność
- III. Nowoczesna Aglomeracja Opolska - efektywna edukacja i wysokiej jakości usługi społeczne
- IV. Atrakcyjna Aglomeracja Opolska - ochrona zabytków i nowoczesne usługi w obszarze turystyki i kultury

które zdekomponowano na cele szczegółowe i działania oraz wiązki projektów.

Wymienione w projekcie Strategii ZIT AO cele ukierunkowane są na realizację szerokiego wachlarza działań i przedsięwzięć, z których część będzie mieć charakter „twardy” i będzie się wiązać z budową i przebudową infrastruktury, a część „miękką” ukierunkowany na aspekty społeczne, w tym m.in. na edukację, opiekę zdrowotną i społeczną, mobilność, turystykę oraz rozwój przedsiębiorczości.

Zgodnie z wymaganiami Ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2001/42/WE z 27 czerwca 2001r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko, oraz nr 2011/92/UE z 13 grudnia 2011r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko (tekst jednolity), projekt Strategii ZIT AO jako wyznaczający ramy dla realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Zgodnie z tymi wymaganiami została wykonana Prognoza oddziaływania na środowisko, będąca elementem wspierającym proces decyzyjny dla realizacji inwestycji ingerujących w stan środowiska, a wynikających z projektu Strategii ZIT AO.

Celem Prognozy jest ocena potencjalnych i rzeczywistych skutków oddziaływania realizacji projektu Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Aglomeracji Opolskiej 2021+ na poszczególne komponenty środowiska z uwzględnieniem możliwych wariantów projektu dokumentu. Dokonano oceny stanu środowiska dla Aglomeracji Opolskiej oraz analizy możliwości wystąpienia oddziaływań na poszczególne elementy środowiska, w tym oddziaływań skumulowanych i transgranicznego. W Prognozie zaproponowano także rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz na integralność tego obszaru. Dla przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko wykorzystano połączenie dwóch modeli metodycznych: brytyjskiego i klasycznego, co umożliwiło sporządzenie zintegrowanej oceny zarówno w odniesieniu do celów i kierunków działań projektu Strategii ZIT AO jak i potencjalnych zamierzeń inwestycyjnych mogących być skutkiem jego realizacji. W celu kompleksowej realizacji badania zastosowano szeroki zakres metod badawczych,

których zróżnicowanie sprzyjało uzyskaniu obiektywnych i wiarygodnych rezultatów w postaci oceny skutków środowiskowych projektu Strategii ZIT AO.

Wraz z wdrożeniem projektowanych w ramach Strategii ZIT AO działań można oczekiwać pozytywnych skutków środowiskowych. W szczególności osiągnięcia wymiernych rezultatów w postaci m.in. zmniejszenia energochłonności obiektów w Aglomeracji Opolskiej, zapewnienie dostępu do usług ekosystemowych, wprowadzenia rozwiązań z zakresu gospodarki o obiegu zamkniętym, zrównoważonej mobilności, zwiększenia wykorzystania energii z odnawialnych źródeł oraz przystosowania i zwiększania odporności terenów miejskich i wiejskich do zmian.

Mając na uwadze, że skala wywołanych przez potencjalne inwestycje oddziaływań środowiskowych w znacznym stopniu uzależniona jest od lokalnych uwarunkowań i rozwiązań prewencyjnych zastosowanych w trakcie realizacji inwestycji, potencjalne negatywne oddziaływania na poszczególne elementy środowiska wynikające z realizacji celów operacyjnych w projekcie Strategii mogą zostać ograniczone lub też zredukowane do minimum poprzez racjonalny wybór lokalizacji planowanej inwestycji oraz odpowiedni dobór rozwiązań organizacyjnych, technicznych i technologicznych. Należy podkreślić, iż skalę negatywnego oddziaływania można ograniczyć do tzw. niezbędnego minimum już na etapie opracowania projektu inwestycyjnego. Odpowiednio sporządzony projekt uwzględniający potrzeby ochrony środowiska na etapie realizacji przedsięwzięcia, jak i w fazie eksploatacji inwestycji skutecznie ogranicza skalę negatywnych oddziaływań na środowisko.

2) Opinie właściwych organów, o których mowa w art. 57 i 58

Zgodnie z art. 57 ust. 1 Ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r. poz. 1094), organem właściwym w sprawach opiniowania i uzgadniania w ramach strategicznych ocen oddziaływania na środowisko jest:

- 1) Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska – w przypadku dokumentów opracowywanych i zmienianych przez naczelne lub centralne organy administracji rządowej;
- 2) regionalny dyrektor ochrony środowiska – w przypadku dokumentów innych niż wymienione w pkt 1.

Zgodnie z art. 58 ust. 1. Organem Państwowej Inspekcji Sanitarnej właściwym w sprawach opiniowania i uzgadniania w ramach strategicznych ocen oddziaływania na środowisko jest:

- 1) Główny Inspektor Sanitarny – w przypadku dokumentów opracowywanych i zmienianych przez naczelne lub centralne organy administracji rządowej;

2) państwowy wojewódzki inspektor sanitarny – w przypadku dokumentów innych niż wymienione w pkt 1 i 3; 3) państwowy powiatowy inspektor sanitarny – w przypadku miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin.

Stowarzyszenie Aglomeracji Opolskiej wystąpiło do:

- **Opolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego** oraz
- **Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu**

o opinię dla **projektu Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Aglomeracji Opolskiej 2021+** , wraz z **prognozą oddziaływania na środowisko**.

Opolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny zaopiniował **bez uwag** projekt Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Aglomeracji Opolskiej 2021+ , wraz z prognozą oddziaływania na środowisko (pismo znak NZ.9022.1.144.2023.JG z dnia 12.12.2023).

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Opolu w przekazanej opinii przedstawił informacje o rekomendowanych uzupełnieniach w treści projektu Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Aglomeracji Opolskiej 2021+ , nie wnosząc uwag do załączonej prognozy oddziaływania na środowisko (pismo znak WOOS.410.2.33.2023.AKu z dnia 13.12.2023).

3) Uwagi zgłoszone w trakcie konsultacji społecznych

W trakcie prowadzonych konsultacji społecznych wpłynęły uwagi do treści Prognozy oddziaływania na środowisko projektu Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Aglomeracji Opolskiej 2021+, które nie wpłynęły na konieczność wprowadzenia zmian w zakresie merytorycznym i metodycznym. Uwagi zestawiono w tabeli poniżej wraz z informacją, co do sposobu odniesienia się i uwzględniania w dokumencie Prognozy.

Tabela 1. Zestawienie uwag/opinii nadesłanych w toku konsultacji do Prognozy

Lp.	Podmiot zgłaszający	Prognoza oddziaływania na środowisko	Treść uwagi (opinia, propozycja zmiany, wykreślenia lub uzupełnienia)	Uzasadnienie uwagi	Sposób rozpatrzenia
1.	Gmina Chrzęstowice Daria Pawlak	<i>Dział 4.2 str. 80 Edukacja</i> <i>„Na 1 placówkę wychowania przedszkolnego przeciętnie przypadało 20 dzieci, najwięcej w gminie</i>	Prosimy wykreślić liczbę – (27) i wprowadzić prawidłową zgodną z prawem ilość dzieci w grupie przedszkolnej – 25	Liczba dzieci w oddziale ogólnodostępnego przedszkola, w tym także w ogólnodostępnym oddziale przedszkolnym w szkole podstawowej, a także innej formie	Uwaga uwzględniona. Dokonano weryfikacji danych statystycznych.

		<i>Chrzóstowice (27)''</i>		wychowania przedszkolnego, nie może przekraczać 25 (§ 5 ust. 1 i § 18 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli (Dz. U. z 2019 r., poz. 502 z późn. zm.) oraz § 4 ust. 2 pkt. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2017 r. w sprawie rodzajów innych form wychowania przedszkolnego, warunków tworzenia i organizowania tych form oraz sposobu ich działania (Dz. U. z 2020 r., poz. 1520).	
2.	Gmina Niemodlin Anna Wolny-Chrobot	<i>4. Analiza stanu bieżącego, 4.2. Ludzie, hałas, str. 80</i>	Zdublowane zapisy: „gmina Lewin Brzeski – A4; gmina Lewin Brzeski – A4”	Proponuje się korektę.	Uwaga uwzględniona. Dokonano korekty.
		<i>4. Analiza stanu bieżącego, 4.2. Ludzie, hałas str. 80</i>	gmina Lewin Brzeski – A4, DW 409, DW423	Lewin Brzeski nie jest leży przy trasie DW 423 oraz DW 409	Uwaga uwzględniona. Dokonano korekty.
		<i>4. Analiza stanu bieżącego, 4.2. Ludzie, hałas str. 80</i>	gmina Pruszków DW414	Błąd w nazwie miejscowości.	Uwaga uwzględniona. Dokonano korekty. Prawidłowy zapis Pruszków.

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych uwag

4) Wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone

Zakres Prognozy, opracowanej zgodnie z zapisami zawartymi w art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,

zawiera w szczególności **informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko.**

Podstawą do podjęcia oceny transgranicznej jest stwierdzenie możliwości wystąpienia znaczącego negatywnego oddziaływania w wyniku realizacji któregośkolwiek z działań w ramach celów projektu Strategii ZIT AO. W ramach prac nad Prognozą, ocenie poddano możliwość wystąpienia znaczących oddziaływań na środowisko w aspekcie transgranicznym, rozumiane jako znaczące negatywne oddziaływanie przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach projektu Strategii na kraje sąsiednie.

Kierunki działań w ramach projektu Strategii ZIT AO i potencjalne przedsięwzięcia mają charakter lokalny i ewentualne negatywne oddziaływanie tych przedsięwzięć będą koncentrowały się na obszarze Aglomeracji Opolskiej. Na etapie przeprowadzonej analizy potencjalnych oddziaływań transgranicznych **nie ma podstaw do jednoznacznej identyfikacji ryzyka wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań na kraje sąsiadujące, które implikowałyby konieczność przeprowadzenia dla niego tzw. postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko.**

5) Propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu

Proponowane zasady monitoringu skutków realizacji postanowień projektu Strategii wynikają bezpośrednio z zapisów art. 55 ust. 3 pkt. 5 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, a ostatecznie obligują Członków Aglomeracji Opolskiej do realizacji jego postanowień (art. 55 ust.5 Ustawy OOŚ).

Zaproponowana w projekcie Strategii ZIT AO metoda wskaźnikowa monitoringu jest jedną z najczęściej stosowanych metod oceny osiągnięcia celów. W projekcie Strategii ZIT AO poprzez zestaw wskaźników bezpośrednio lub pośrednio odzwierciedla się stan i jakość środowiska Aglomeracji Opolskiej oraz presję antropogeniczną na jego komponenty w wybranych celach szczegółowych.

Jako ich uszczegółowienie rekomenduje się rozszerzenie oceny wpływu Strategii ZIT AO w aspektach zrównoważonego rozwoju dokonać podczas zaplanowanych badań *ex-ante*, *on-going* i *ex-post*:

- badanie *ex-ante*, na etapie początkowym dla oceny spodziewanych efektów realizacji planowanych działań oraz dostarczenie wniosków dla prowadzenia polityki zintegrowanych inwestycji terytorialnych dla Aglomeracji Opolskiej na etapie wdrażania Strategii ZIT AO w obszarze środowiskowym, w tym klimatycznym,

- badanie on-going, realizowane na etapie wdrażania programu głównie dla identyfikacji czynników zagrażających osiągnięciu zamierzonych efektów Strategii ZIT AO w obszarze środowiskowym, w tym klimatycznym,
- badanie ex-post, przeprowadzane po zakończeniu realizacji Strategii ZIT AO dla oceny efektów działań podejmowanych na kwestie środowiskowe, w tym klimatyczne.

Rekomenduje się, aby proces ewaluacji umożliwiał rozpoznanie efektywności i trwałości interwencji publicznej w zakresie wdrażania Strategii Europejski Zielony Ład, a w szczególności w zakresie obszarów tematycznych: zarządzanie zasobami naturalnymi w sposób zrównoważony, zmniejszenie zależności od nieodnawialnych, niezrównoważonych zasobów, ograniczenie zmian klimatu i dostosowanie się do nich, wzmocnienie konkurencyjności Europy i tworzenie zielonych miejsc pracy oraz dodatkowo stanu realizacji celów środowiskowych